

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Актүбә шәһәр тибындагы поселок Советы
КАРАРЫ

Актүбә ш.т.п.

№ 16

«16» апрель 2021 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы муниципаль берәмлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 № 131-ФЗ Федераль законның 26.1 статьясы нигезендә

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Актүбә шәһәр тибындагы поселок Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибен раслау турында.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталындагы «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге веб-адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatarstan.ru>.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы поселок Советының законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

А.Л. Севостьянов

А.Л. Севостьянов

**Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы»
муниципаль берәмлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү,
фикер алышу һәм карау тәртибе**

1 бүлек. Гомуми нигезләмэләр

Статья 1. Әлеге тәртипне жайга салу предметы

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 № 131-ФЗ Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу уздыру белән бәйле рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларны кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмэләре, әгәр Татарстан Республикасы Законында һәм (яисә) Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актында һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы карарларында башкасы каралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмэләре кулланылмый.

Статья 2. Инициативалы проектлар

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә (алга таба – муниципаль берәмлек) яшәүчеләрнең муниципаль берәмлек халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча тәкъдиме әлеге Тәртиптә инициативалы проект буларак аңлана.

2. Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

- 1) муниципаль берәмлек халкы өчен яисә аның бер өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;
- 2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле

чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен бу акчаларны, инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, файдалану күздә тотылган очракта, муниципаль берәмлек бюджеты акчалары күләменә күрсәтү;

8) әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә муниципаль берәмлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен күрсәтү.

3. Инициативалы проект үз эченә әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләр алган, инициатор карары буенча график һәм (яки) таблица материаллары кушылырга мөмкин. Проектны тасвирлауның якынча формасы һәм аны тутыру буенча рекомендацияләр Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) тарафыннан раслана.

Статья 3. Инициативалы проектлар халык мәнфәгатьләрендә тормышка ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициативалы проектлар муниципаль берәмлек халык мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырылырга мөмкин:

- 1) күпфатирлы йортның подъезды;
- 2) күпфатирлы йорт;
- 3) күп фатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы);
- 4) торак микрорайон;
- 5) торак микрорайоннар Төркеме;
- 6) торак пункт;
- 7) торак пунктлар Төркеме.

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү буенча инициативалы проектларны гамәлгә ашыру һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү максатларында Башкарма комитет карары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар) белән муниципаль берәмлек территориясен бер өлешкә бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициативалы проектлар муниципаль берәмлек территориясенә тиешле өлешне чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

Статья 4. Проектның инициаторлары

1. Инициативалы проектны кертү турындагы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

- 1) уналты яшькә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем (алга таба-инициатив төркем));
- 2) Территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) жирле ижтимагый берләшмәләр яисә ижтимагый берләшмәләрнең жирле бүлекчәләре, башлангыч профсоюз оешмалары, торак милекчәләре ширкәтләре, бакчачылык һәм яшелчәчелек коммерцияле булмаган ширкәтләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

- 1) инициативалы проект эзерлиләр;
- 2) инициативалы проект турында фикер алышуну оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча гражданнарның фикерен ачыклауны тәэмин итәләр;
- 3) Башкарма комитетка инициативалы проект кертәләр;
- 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны тикшерүдә катнашалар;
- 5) әлеге Тәртиптә билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны үтиләр.

аның нигезендә кабул ителгән муниципаль берәмлекнең башка норматив хокукый актлары.

3. Инициатив төркем төзү һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү беркетмә тарафыннан рәсмиләштерелә.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территориаль ижтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар Ижтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

Статья 5. Инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау

1. Инициативалы проект муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлешендә яшәүчеләр тарафыннан якланырга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Проект инициаторы гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

- 1) гражданнар жыенында инициативалы проектны карау;

- 2) Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау, шул исәптән гражданнар жыелышында яки конференциясендә;
- 3) гражданнарны сораптыру үткәру;
- 4) инициативалы проектка ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю.

3. Проект инициаторы инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә формасыннан файдалану турында Карар кабул итәргә хокуклы.

Статья 6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы карары буенча билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш муниципаль берәмлек территориясе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатләрәндә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны гамәлгә ашыру муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатләрәндә планлаштырыла икән, Муниципаль берәмлек территориясенә төрле өлешләрәндә берничә жыелыш үткәреләргә мөмкин.

3. Жыелышта унтугыз яшькә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Жыелыш үткәреләргә мөмкин:

- 1) көндөзгә формада-көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның уртак булу рәвешендә;
- 2) көндөзгә-читтән торып-көн тәртибендәгә мәсьәләләрне карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мөмкинлеген, шулай ук жыелышны үткәру турында хәбәрдә күрсәтелгән урынга яисә адрес буенча халык карарларын билгеләнгән вакытка тапшыру мөмкинлеген күздә тоткан формада.

5. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Әлегә очракта жыелышны оештыру һәм үткәру буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергәләп гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткәру, документлар әзерләү һәм жибәру буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

7. Башкарма комитет проект инициаторына жыелышны үткәрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәру өчен бушлай бина бирә.

8. Жыелыш муниципаль берәмлек, муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче халыкның яргысыннан да ким булмаган өлешен тәшкит итүче катнашучылар арасында хокуклы дип санала.

Статья 7. Жыелышка әзерлек

1. Жыелыш үткәру турында проект инициаторының карарында

күрсәтелә:

- 1) фикер алышу өчен жыелыш үткәрелә торган инициативалы проект;
- 2) жыелышны үткәрү формасы (көндөзгә яки көндөзгә-читтән торып));
- 3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны көндөзгә-читтән торып уздыру очрагында-халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;
- 4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелышны көндөзгә-читтән торып уздыру очрагында - шулай ук тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык карарларын кабул итүне тәмамлау датасы һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес.;
- 5) жыелышны көндөзгә формада уздырыла торган жыелышта катнашучылар йә жыелышны көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланыла торган саны, жыелышны көндөзгә-читтән торып уздыру очрагында;
- 6) аны үткәрү турында жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә хәбәр итү ысуллары.

2. Проект инициаторы Башкарма комитетка жыелыш үткәрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәр жибәрә.

3. Жыелыш үткәрү турында хәбәрнамәдә күрсәтелә:

- 1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны);
- 2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;
- 3) жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча күрсәтмә функцияләр башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары.
- 4) жыелышны үткәрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткәрү өчен бина бирү (жыелышны көндөзгә-читтән торып уздырганда) турында үтенеч).

4. Жыелышны үткәрү турында белдерү проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исемнән жыелышны үткәрү турында белдерү инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны үткәрү өчен бина бирү турындагы үтенеч булганда, Башкарма комитет хәбәрнамә кәргән көннән өч көн эчендә проект инициаторына үткәрү өчен бина бирү мөмкинлеге турында хәбәр итә яки жыелышны үткәрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проект инициаторы әлеге тәкъдим алынганнан соң өч көн эчендә жыелышны үткәрү урынын һәм (яки) вакытын үзгәртүгә ризалык яисә ризалашмау турында, жыелышны көндөзгә-читтән торып үткәрелгән очракта, көндөзгә фикер алышуны (фикер алышуны) үткәрү вакыты һәм вакыты турында хәбәр итәргә тиеш).

6. Башкарма комитет жыелышны үткәрү, шул исәптән инициативалы проект белән танышу тәртибе турында мәгълүматларны

"Интернет" мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыра»:

- 1) жыелыш үткәру турында хәбәр кәргән көннән өч көн эчендә;
- 2) проект инициаторының жыелыш үткәру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча, жыелышны көндөзгә-читтән торып үткәру формасында үткәру очрагында (турыдан-туры фикер алышу)).

7. Башкарма комитет, жыелышны үткәрдә ярдәм итү проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан, вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләу турында Башкарма комитет проект инициаторына алдан хәбәр итә.

Статья 8. Жыелышны көндөзгә формада үткәру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданны Башкарма комитет тарафыннан раслана торган форма буенча исемлек төзү белән теркәүне тәэмин итә. Жыелышта катнашкан гражданны исемлегә жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өләше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибәндәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибәндәгә мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм сәркатип сайлана.

4. Рәис жыелыш алып бара, көн тәртибәндәгә сорауларны игълан итә, жыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш тарафыннан кабул ителә торган карарларны формалаштыра, аларны тавышка куя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Сәркатип жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш тарафыннан кабул ителгән барлык карарлар, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелгән. Жыелыш беркетмәсенә жыелыш секретаре һәм рәисе кул куя.

6. Жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- 1) жыелышны үткәру урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданны саны;
- 3) жыелышның рәисе һәм сәркатипе турында яшәу урыны күрсәтелгән белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегә;
- 5) көн тәртибәндәгә мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар.

Статья 9. Жыелышны көндөзгә-читтән торып үткәру тәртибе

1. Жыелышны көн тәртибәндәгә мәсьәләләргә турыдан-туры карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өлегә Тәртипнең 8 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны

үткөрү турында хэбэрдэ күрсэтелгэн, тавышка куелган мэсьэлэлэр буенча карарның язма рэвешендэ рэсмилэштерелгэн урынга яки адрес буенча жибэрергэ хокуклы.

3. Көндөзгө-читтэн торып үткөрөлө торган жылышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук карарлар кабул итү тэмамланганчы алынган затлар санала.

4. Тавыш бирү нэтижэлэре беркетмэ рэвешендэ формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тэмамланганнан соң бер көн эчендэ урнаштырыла. Расланган тавыш бирү беркетмэсе Башкарма комитет проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң өч көн эчендэ жибэрэ. Күрсэтелгэн беркетмэ жылыш беркетмэсенен аерылгысыз өлөшө булып тора.

5. Тавыш бирүне уздырганда жылышта катнашучы һәр кешенен шэкси мэгълүматларын эшкэртүгэ «Персональ мэгълүматлар турында» 27.07.2006 № 152-ФЗ Федераль законның 9 статьясында билгелэнгэн талэплэр нигезендэ рэсмилэштерелө торган ризалыгы алынырга тиеш.

6. Сораштыру юлы белэн Тавыш бирү тэмамланганнан соң, сэркатиб жылыш беркетмэсен эзерли, аңа секретарь һәм жылыш рэисе кул куя.

7. Көндөзгө-читтэн торып уздырыла торган жылыш беркетмэсендэ күрсэтелө:

- 1) көндөзгө фикер алышу урыны һәм вакыты;
- 2) читтэн торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тэмамлану датасы һәм вакыты;
- 3) жылышта катнашкан гражданны саны;
- 4) жылышның рэисе һәм сэркэтибе турында яшэу урыны күрсэтелгэн белешмэлэр;
- 5) жылышның көн тэртибе, чыгышларның эчтэлегэ, турыдан-туры фикер алышуларда;
- 6) көн тэртибендэгэ мэсьэлэлэр буенча кабул ителгэн карарлар һәм алар буенча тавыш бирү нэтижэлэре.

Статья 10. Инициативалы проектларны тэкьдим итү мэсьэлэлэре буенча гражданны конференциясен үткөрү

1. Инициативалы проектны гамэлгэ ашыру күздэ тотылган 16 яшыкэ житкэн кешелэр саны 1000 кешедэн артып киткэн очракта, инициативалы проектларны тэкьдим итү мэсьэлэлэре буенча гражданны конференциясе (алга таба - конференция) үткөрелергэ мөмкин).

2. Конференция элегэ Тэртипнең 6-9 статьяларында билгелэнгэн тэртиптэ, элегэ статьяда билгелэнгэн үзенчөлөклэрне исэпкэ алып үткөрөлө.

3. Конференцияне үткөрү турында проект инициаторы Карарында, элегэ Тэртипнең 7 статьясындагы 1 өлөшендэ каралган нигезлэмэлэр белэн беррэттэн, күрсэтелергэ тиеш:

- 1) 16 яшыкэ житкэн 100 кешедэн 1 делегаттан да ким булмаган делегатлар сайлау өчен вэкиллек нормасы;

2) делегатлар сайлау өчен жыелышлар үткөрү вакыты һәм тәртибе.

4. Делегатлар сайлау турында жыелышлар беркетмэләре конференция беркетмәсенә аерылгысыз өлеше булып тора.

Статья 11. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю

1. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

2. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен, инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертәп, имзалар саны 15 кеше тәшкил итәргә тиеш.

3. Имзалар жыю киләсе тәртиптә башкарыла:

1) имза аларны кул кую кәгазенә кертү юлы белән жыела, аның формасы Башкарма комитет тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә инициатив проект күрсәтелә, аңа ярдәм йөзеннән имза жыю гамәлгә ашырыла;

3) подписка кәгазендә яшәүченең имзасы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм датасын, аны кертү кешесе куя үз кулы белән. Имза кую кәгазендә куела торган кулланучы турында белешмәләр, имзалар жыючы зат үтенече буенча, кул кую кәгазенә кертеләргә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кулъязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашны куллану рөхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициативалы проектны хуплауга бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;

5) һәр язылу кәгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланьрга тиеш. Имза салу кәгазе тәмамланганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адресын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;

6) имзалар жыйганда култамга кәгазен шәхси һәм әйләнеш ягында тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта яклар имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында таныклыклар кул кую кәгазенә икенче ягында турыдан-туры яшәүченең соңгы имзасыннан соң куела;

7) имзалар жыйганда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы булырга тиеш, ул «Персональ мәгълүматлар турында» 27.07.2006 № 152-ФЗ Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

Статья 12. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткөрү

1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча үткәрелә, аларда түбәндәге очрактарда

инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

- 1) инициативалы проектны тулаем муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатләрәндә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә;
- 2) инициативалы проектны муниципаль берәмлекнең саны 1000 кешедән артып киткән өлешендә яшәүчеләр мәнфәгатләрәндә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы муниципаль берәмлек советына гариза жиберә, анда күрсәтелә:

- 1) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздырырга тәкъдим ителә;
- 2) проект инициаторының тәкъдимнәре:
 - а) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары турында;
 - б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;
 - в) сораштыру үткәрү методикасы турында;
 - г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;
- 3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасы, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган кимендә 10 муниципаль берәмлек кешесе имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гариза (фамилия, исем, атасының исеме, аларның яшәү урыны яки тору урыны турында белешмәләр язылган затлар турында белешмәләр күрсәтелә).

4. Муниципаль берәмлек Советы гариза кергән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру билгеләүдән баш тарту турында Карар кабул итә.

5. Әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан муниципаль берәмлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру үткәрү турындагы инициативаны тәкъдим итүнең әлеге статьяда билгеләнгән тәртибен бозу, сораштыру билгеләүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданны сораштыру муниципаль берәмлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда муниципаль берәмлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнаша ала, аларда 16 яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

8. Сораштыру нәтижәләрен Башкарма комитет проект инициаторына житкерә, аларны эзерләгәннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча.

3 бүлек. Инициативалы проектларны кертү һәм карау

Статья 13. Башкарма комитетка инициативалы проектлар кертү

1. Инициативалы проект керткәндә Башкарма комитетка тапшырыла:

1) проектның кәгазьдә һәм электрон формада тасвирламасы, аңа график һәм (яки) таблица материаллары кушылырга мөмкин;

2) әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исемнән Башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карары;

3) жыен, гражданнар жыелышлары яки конференцияләре беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижеләре һәм (яки) муниципаль берәмлектә яшәүчеләр тарафыннан инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплауны раслаучы кул куелган битләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар Башкарма комитетка инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет белән үзара хезмәттәшлек итү буенча вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла яисә игълан ителгән кыйммәт белән, аны жибәргәндә һәм кертемнәрнең исемлеген белән почта аша жибәрелә.

3. Проектны кертү датасы булып Башкарма комитет тарафыннан әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне тора.

4. Документлар Башкарма Комитетка турыдан-туры зат, инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырылса, күрсәтелгән затка, Башкарма комитет тарафыннан аларның исемлеген һәм алыну датасын күрсәтеп, документлар алу өчен расписка бирелә. Расписка Башкарма комитет тарафыннан документлар кабул ителгән көнне тапшырылырга тиеш.

Статья 14. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия

1. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия (алга таба - комиссия) инициативалы проектларның социаль-иқтисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия 6 кешене тәшкил итә.

3. Комиссиянең персонал составы Башкарма комитет карары белән билгеләнә. Комиссия әғзаларының гомуми саныннан яртысы муниципаль берәмлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлегенә төшереп калдырылсын өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасары,

комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әгъзаларынан тора.

5. Комиссия рәйсе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеген белән җитәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи;
- 3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәйсе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәйсе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- 1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;
- 2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткәру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;
- 3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

- 1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- 2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
- 3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- 4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
- 5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы-утырышлар.

10. Комиссия утырышы анда аның әгъзаларының яртысынан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен баян итү мөмкинлеген тәмин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проект инициаторлары аны үткәру көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы Комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиешле язма рәвештә үзенең аерым фикерен белдерергә хокуклы.

16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, аңа

комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имза сала.

17. Комиссия секретаре комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көнөннән дә соңга калмыйча аны муниципаль берәмлек башлыгына жиберә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итүне Башкарма комитет башкара.

Статья 15. Башкарма комитет тарафыннан инициативалы проектны карау тәртибе

1. Инициативалы проект Башкарма комитет тарафыннан кертелгәннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Инициативалы проектны Башкарма комитетка кертү турындагы мәгълүмат муниципаль берәмлекнең мәгълүмат стендларында һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә бастырылырга тиеш һәм әлегә Тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Башкарма комитетка үз искәrmәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында, аларны тапшыру вакыты күрсәтелеп, хәбәр ителә.

3. Инициативалы проект буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде эш көне тәшкил итә. Үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән муниципаль берәмлек халкы жиберергә хокуклы. Искәrmәләр һәм тәкъдимнәр Башкарма комитетка яшәүче тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша жиберелә.

4. Инициатив проект буенча искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия муниципаль берәмлек башлыгына әлегә статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

Әгәр Башкарма комитетка берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемалар эчтәлегә буенча охшаш проблемаларны тасвирлау белән, комиссия муниципаль берәмлек башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

6. Конкурс сайлап алу әлегә Тәртипнең 16 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алуын үткөрү турында белдерү проект инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

7. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алып яки конкурс нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек башлыгы түбәндәгә карарларның берсен кабул итә:

1) муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарда каралган

бюджет ассигнованиеләре чикләрендә муниципаль берәмлек бюджеты проектын төзү һәм карау (муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тәртибе нигезендә тиешле максатларга һәм (яисә) муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә муниципаль берәмлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе нигезендә инициативалы проектны хупларга һәм аны эшне дәвам итәргә.);

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проект инициаторларына кире кайтарырга.

8. Муниципаль берәмлек башлыгы инициативалы проектка ярдәм күрсәтүдән баш тарту турында түбәндәге очраklarның берсендә карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициативалы проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлек уставы таләпләренә туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә муниципаль берәмлек бюджеты акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган);

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәләрәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча карар проект инициаторына аны кабул иткән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

10. Башкарма комитет әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, Башкарма комитет вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 14 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

Статья 16. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.
2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:
 - 1) халыкның инициативалы проект хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны гамәлгә ашыруда катнашу дәрәжәсе;
 - 2) инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек.
3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары әлеге Тәртипкә кушымта (алга таба - критерийлар) билгеләнгән).
4. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 14 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында башкарыла.
5. Комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.
6. Конкурс нәтижәләре буенча йомгаклау бәясен исәпкә алып, комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган яисә узмаган дип игълан итү турында Карар кабул итә.
7. Конкурс сайлап алуын узган инициатив проект (ике, өч инициативалы проект һ. б.) игълан ителә, ул барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган.

Статья 17. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Башкарма комитет карары

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Башкарма комитет карар чыгара.
2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:
 - 1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән Чараның атамасы;
 - 2) муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкцияләү, сатып алу, үткәрү (чаралар) һ. б.);
 - 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;
 - 4) заказчы, төзүче исеме;
 - 5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру вакыты);
 - 6) инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткәрүгә объектның күз алдында тотылучы (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) үткәрүгә чараларның иң чик күләме;
 - 7) инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткәрү өчен объектның фаразланыла торган (чик) бәясен яисә чараны (чараларны) үткәрүгә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары

буенча бүлү.

Статья 18. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициативалы проект турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Башкарма комитетның инициатив проектын карау, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызыксынган затларның хезмәт катнашуы турында мәгълүмат муниципаль берәмлекнең мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш».

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турында Башкарма комитет хисабы муниципаль берәмлекнең мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә урнаштырылырга тиеш.

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының "Актүбә шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибенә кушымта

Критерийлар
инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу, аларның
әһәмияте, аларга туры килә торган баллар һәм авырлык
коэффициентлары

№ п/п	Конкурс сайлап алу критериясе исеме	Конкурс сайлап алу критериясенә әһәмияте	Сан балл	Авырлык коэффициент
1.	Халыкның инициативалы проект хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны тормышка ашыруда катнашуы дәрәжәсе			
1.1.	(күрсәтү исем критерий)	(критерийның әһәмияте күрсәтелә)	(тиешле критерийга ирешкәндә бирелә торган баллар саны күрсәтелә)	(күрсәтү авырлык коэффициент өлешләп берәмлекләр бәйлелек алдыннан әһәмияте критерий, барлык авырлык коэффициентларының суммасы берәмлек тәшкит итәргә тиеш)
		(критерийның әһәмияте күрсәтелә)	90 балл	
		(критерийның әһәмияте күрсәтелә)	80 балл	
2.	Инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек			
1.1.	(күрсәтү исем критерий)	(критерийның әһәмияте күрсәтелә)	(тиешле критерийга ирешкәндә бирелә торган баллар саны күрсәтелә)	(күрсәтү авырлык коэффициент өлешләп берәмлекләр бәйлелек алдыннан әһәмияте критерий, барлык авырлык коэффициентларының суммасы берәмлек тәшкит итәргә тиеш)
		(критерийның әһәмияте күрсәтелә)	90 балл	
		(критерийның әһәмияте күрсәтелә)	80 балл	